

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosé da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšědny dny;
Džěń pak swjatosok,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Ziwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřěw ée! F.

Šserbske njedželske łopjeno.

Wudawa šo łóđu šobotu w Šsmolerje; łubiczišćezěni w Budyschinje a placzi šchwórtlětnje 1,50 hr. bjes porta.

25. nj. po šwj. Trojizy. — Njedžela šemrjetych.

Matth. 10, 22.

Šchtóž do kónza pšchětraje, tón budže šbóžny.

W Kamjenzu je hišćeže „kěčhow“ wokolo wulkeje stareje měšćanskeje zyrkwoje. To je najštaršće pohrjebnišćezě měšćowe. Krafnje leži na hórzy, š kotrejež na hluboki šchtomaty doł dele hladasch. Ale najšdobnišća pycha je pohrjebnišćezě Boži dom, šrjedzišćezě njes rowami a pomnik nad nimi. Tu je hišćeže kaž na wšach: kěčhow je š pohrjebnišćezě, a pohrjebnišćezě je š kěčhowom. Tu šemrjeczi pšchi Božim domje wotpo-žuja. Š blifšćezě šu zyrkwinske šwony na pšchewodžerjow dele klin-čžate, šu jich w jich šrudobje k Bohu do jeho šwjatnižy wołate. Šdžez šu dyrbjeli wulke pohrjebnišćezža pšched měšćami a wšami daloko wontach pšchprawicž, tam zyrkej tež hišćeže trošćtuje, ale „kěčhowy“ to njješšu, a to tež šobu k wotpadej wot zyrkwoje a wot Boha domjedže.

Šchtóž na wšach w njedželu šemrjetych drohe rowy wo-puta, tón wěšće tak dže, šo móže wot rowa do Božeho doma a š Božeho doma k rowej hič. My šchescžijenje šmy njedželu šemrjetych pola rowow a w Božim domje. Našch luby kěčhow, našchi šemrjeczi naš do zyrkwoje wabja. Boža šlužba tam we wěnzju rowow je rješšća hacž w zyrkwi, kotruž plešćrowane torhoshćezě wobdawa. Njes rowami je ša wumrjecze a ša žiwjenje, ša šrudnosć a ša wjebela žiwishe, móžnišće a wutrob-nišće to šchescžijanske předomanje: „Šchtóž do kónza pšchětraje, tón budže šbóžny.“ Ššlyšćmy, šchto š kěčhowa, šchto š rowow našchich wótzow kliczi pod tutym šesufšowym šłowom! Wy dyrbicze šwój kónž bóle we woczomaj mčez hacž šemšće šbože, a

wy dyrbicze šbože a šbóžnosć najpředy pola Boha pytač, ale pšchi tym wšchěm dyrbicze wy we wšchěch wichorach njepšchecžel-šćwa pšchětracž. Šeno tak budžecze šbóžni! Tak praja našchi šemrjeczi, šrudnje a štarošćiwje hladajo na njewěru a wotpad, kotruž tež njes wjeshnym ludom widža.

Našch lud njese hacž do kónza pšchětrał we wojowanju. Njeshwěrní šu šwěrnym bróń wšali. Njeshwěrnjazy šu Bože wo-žjenje se šwojej mudrosćju polěpšćecž pytałi, a tež tajzy, kotřiž šu hewal šchescžijanszy šmyšćeni, na wšcho to šobu šwarja, šchtož jim předy jako wot Boha postajene placžeshe. — Tak wěra šama šobu do štracha pšchindže. Tak šchescžijenjo šobu čžinja, šchtož bludny, hrěšćny lud pšchezo čžini: woni šbože a derjebicze bóle pytaja hacž wšcho druhe, šchtož dyrbjalo wyschšće šćacž. My dyršimy šo šako ša čžesćju praschecž. Šudžo bjes čžesćje šu šhubjeni ludžo. Šchto budže našch kónž? to je praschjenje čžesćje! Šudžemy na kěčhowje hrjebani tajzy, kotřiž hnadu, w zyrkwjach předomanu, njješšu wužiwali, tak šo našchi šawostajeni čžuja, šo Boži dom kaž šudjenje nad našchim rowom šćeji? Šchtóž šwój kónž bóle we woczach ma hacž wje-šćosć šachodnu, tón tawari na trajnym šbožu šwojich lubych, a woni jemu šamemu k šbóžnosćji dopomhaja. To je žyle wěšty šhód šchescžijanskeho šboža „hacž do kónza“. Wšchaf šo jeno to radži, šchtož je wot špoczátka hacž do kónza wotšćknjene a wobměrene. Tajke žiwjenje wješć je čžłowjeka hódne. Tajke mjenje wjebelenjow, ale wjazy wjebela pšchijnješ, tež mjenje hlupeho šmjecža a hněwanja a rošćacža a wjazy pokoja a w-šćofeje radošće.

„Pytajće najpředy Bože kralešćwo“, je šesufš radžil. Tež šbože tuteho šwěta pytajmy najpředy pola Boha, šwojeho Wótža.

Džeczi šu najmubrišče, hdyž nana pošluchaja. Wščať maľe a hlype džeczi wjazy nješmny. Wěmy, šcho stej lubošć a duch, kať cžlowjefej f wěrnemu sbožu pomhataj. **Može** dha mjes sbožnosću tam w njebjeskim raju a mjes sbožom w tutym semskim žiwjenju tajki rosdžel być, šo hwětne sbože zyle pšhecziwo njebjesfemu wojuje? **Ne,** cžažne sbože dyrbi a može na puczu być, kotryž pšchezo dale do bójskeho sboža domjedže, ša kotrež my Šserbja tať rjenje rjeknjemy „sbožnosć“. **Niž** po kublach a pjenjesach, ale po lubošnosći a fšchesczjanstwie budžemy šubodom rofesnawacž. **Samóženje** dyrbi lubošći a duchu zyle podstajene być. **Cžlowjek** je wjazy dylži jeho pjenjes. **Bóh** dawo žohnowanje tež w pjenjesach, ale w **Šhrystr:šowej** lubošći je nam wjele wjazy a wjele wjetšche sbože spožčene.

Schtóž to wě je šhonjenja, tón ma wutrobu a šmužitocž ša to, šo tež wojowacž pomha. **Bože** kralestwo je štajnje něščto šchoť hjes hwěrneho wojowanja njewobšteji. **W** našchim cžažu je wšchudže trěbne, wěru do **Boha** wješele wuprajicž. **To** tež najšchi hwěrne činja. **Nělotši** šo žaneho hanjerja njeboja. **Haj,** hacž do šmjerce šu w hornjej **Schlesyjskei** ewangeližy pšchesczěhani wěru džerželi, hdyž je hida tam jim thěže šapalika. **Tať** je šo staťo 20. žnježa tehole lěta. **Hacž** šažo wojna pšhecziwo ewangeliškim pšchidže? **Stejny** wšchudže we wěrije, dha najhóršche nimo pšidže. **Schtóž** kručze stej, lóžicho dobywa. **Schtóž** halle po hlubokim padže šo na wěru dopomni, šnadž kónž wojnje. **Wón** njeje do kónža pšchětrať, ale do teho wustat. **To** je jeho nješbože a podleženje.

Dženka na **Miškalskim** pohrjebniščežu w **Budnjščinje** wojetški pomnik a na **Tuchorju** haj f dopomnjecžu padnjenyh, „cžekny haj“, pošwjecža. **Pšchi** tajkej škladnosći šu wšchitzy jenaf šmyšleni; wšchitzy hwěrnosć pošběhuj, woporniwosć šhwala. **A** **Ješuf** tež praji: „**Schtóž** do kónža pšchětraje, tón budže sbožny.“

Pšchi rowje.

Na ferchow cžichi mjelcžaty
Dže maczeřka,
Wěnz nješy rjany hwětkaty
Na rowit džeczatka.
Jej wócžy nućznej pšakatej
Wo šynka lubeho,
Jej hubje štyšnje šheptatej
Wo bole wutrobny:
„Šo tebje šu mi wotnješli
Na ferchow pšchede wžu!“ —

*

Rowit maľy
Drěma tam pod pnyhu našymškej.
Žandžel modleť
Džerži straž' pšchi hłowcžy podsemškej.
Maczeř wboha
Kladže wěnz jom' f cžicha f nohomaj.
Dušcha štyšna
Pyta měr tam, šhepta f hubomaj:
„Božo wěczny!
Něam'kam je toh' mormoh' žiweho?!“

*

Maczeř hlada,
Wócžko trada,
Šnamjo pyta
Š wěcznoh' hwěta! —

Bo njeby jašnym wyšofim
Pucž cžehnje f blyškom dalofim,
Šlaj, hwěšda módra šhwatniwa!
Je wěrnosć macž'ri šjewila!
Něť dušcho štróšctna ššpěwa:
„Měr, Božo, měr šym dozpila!“

Njekojo našchi.

Njekojo našchi!

W sem tej zusej drje něhdže wam tón row,
W' wutrobje naškej, hwěrnny pať wam **Wášch** šhow,
W njebjesach horkach dawo **Wam** **Bóh** šwój dom,
Do njebja horje chzemy tež my f wam dom,
Njekojo našchi.

Zyrkej a štat.

A wólbnemu nastawkej w 45. cžikle dostachmy nadróbnjšče rosjašnenja wo wólbnych jednanjčch wot jeneje šerbškeje strony, kotraž je mjes Šserbani a šchesczjanškej ludowej stronu jednala. **Wobžarujemy,** šo dopiš ša 46. cžiklo pšche pošdže dšidže. **Sšny** džatorni ša njón a podawamy tu f najmjenšcha něščto f njeho, njedch tež po wólbach: **Šchesczjanška** ludowa strana pntašche jednanje f **katholištimi** Šserbami wólbom dla. **Dopišowarzej** bě wo to cžinicž, šo njebychu Šserbjo šažo tať nješpšchěšjedni byli kaž pšchi pošlednich wólbach, a duž njejednashche jenož f **katholištimi,** ale tež f **ewangelištimi** Šserbanw. **Jemu** šo poradži, tež ewangeliškich dohčez a to f dweju pšchicžinow: f nabožneje a f narodneje. **Šchesczjanška** ludowa strana bě bóle hacž žane druha ša zyrkej a nabožinu wustupilo; a bě pošajala, šo chze naležnosče Šserbow šastupowacž. **Tola** te jednanja mjes Šserbami jenož pemakku pošupowachu, wošebje tež tehodla, dokelž f. **Wart** šo tať pošdže do wólbom do Šserbow wróczi. **Šchesczjanška** ludowa strana pať chzysche, kaž druge politiške strony, šwoju wólbnu liščinu šesajecž a njemóžesche na Šserbow cžakacž, doniž nje-dojednachu. **Tať** štaj šo halle na 3. městno Šserb, f. **kubler** **Žyž.** Na 2. městno štaji jeneho dželaczerškeho šekretara; tutón šebi to žadašche, lubjo, šo šo jenož potom f ludowej stronje je šwojin šwjastom, 80 000 dželaczerjom wobchijazym, pšchisamnje. **Hdyž** běchu Šserbja dojednali, bě liščina hotowa a dželaczerški šekretar nochzysche šwoje 2. městno pšchecžicž. **Duž** štupi f. **kubler** **Žyž** wróžo a na jeho 3. městno štupi ewangeliški Šserb f. **Šróna-Bučeczanški.** — Š tutej liščinu, na kotrež něť dwaj Šserbaj, ewangeliški a **katholiški,** šteješčaj, a tež dwaj ewangeliškej nužaj, Šserb a **Němz,** je šo wolilo. **Kať?** to je šo něť w tutych dnjach po wólbach wujazniťo, tež kať daloko šu Šserbja šobu šchli, **katholižy,** kať daloko ewangeližy, a tež, kelko f tych 80 000 dželaczerjom, kotrychž šekretar na 2. městnje stej.

Wutoru, 9. novembra wotně šo w **Lubiju** wurjadra šhromadžinna **Lubiškeje** dióžy. **Šhromadžinny** duchownny a zyrkwinskin: pšchědštejiczerjam bu nadróbnje rošestajana pjenježna naležnosć šakškeje krajneje zyrkwje, wošebje šchoť doškody duchownnych nastupa. **Wina** na zylm njedostatku je pšchědnyšchěm, to, šo chzysche šakška ludowa komora — něť bywšcha! — šamajo šakonške a štatne prawa, tu wěž šariadowacž. **Tehodla** pšchisamnychu šo wošady **Lubiškeje** dióžy — kaž to wošady zyleje šakškeje činja — **proštam,** kotrež běchu šjednocžene konferenzy šakškeje krajneje zyrkwje šapoložike, a to na šchtyrjoch městnach w **Šakškej,** kaž pola wulkoštatneho šejma. **Šde** šo móžno być, šo šo wěž šažo do praweje kolije šwojeh. **Hacž** je šakški lud šam a tať tež nač šerbki tajkim špocžinjenjam pšhecziwo šakonjei a

pravu chytí jadželac, je sčidžena wólbnu njedžela mjes tym kóždemu rosjaškni. Nowa saksa ludowa komora směje džě w tutej wězy šobu to najwážnišče šlowežto porěčezč. Nadžijomnje njebudže šebi našch šerbški, hiščeže křešcijianski lud porokowacž trjebacž, so njeje šwoju winowatosčž 14. novembra dopjelni! — —

Š tndženšchemu dopišež wo Barlińskich wučerjach njech je tu dženkša hiščeže něšcto dodate k rosjaškni: Barlińka wo trjebna komora wučerjow (Bezirkslehrerkammer) je šakadny postajila, na kotrež ma šo nowy wutwař šulow a šulstič naleznošezow šaložič. W tutych šwojich šakadach wupraji wona, šo šebi šchule š wěrnymnacžom (Befennmisschulen) wysche waži, hacž druhe šchule. Tež wona wěo žada ša šaršich to prawo, šebi žadačž tajke abo hinajšche šchule, žyle kaž to šchto ša šwoje najlěpšche ma. — Šo je to wučerška komora tak wuprajika, šezini tuto wuprajenje nam čžim bóle šezimaze, a šo je šo to w Barlińke štalo, je nam w Šakstkej wošebje wažne.

Poručimw temu Knješej šwoje pucze.

Šlób: Š sbóžny dom, hđžež tebe hospoduja atd.

Šchto plakašch ty? Knjes psched durjemi steji,
Wo nutškód k tebi mile prošy čže
Twój Šbóžnik, š tobu takle derje měni,
We šchizju tróšcht, šwój měr čži dawacž čže.
Duž pošhwataj a wotewr jemu durje
Do twojej dušche, twojej wutroby —
Ššlyšch, wopomń to! Šlaj, špadacž budža murje,
Kiž šjes Boha ty w šwěčež twariš šy.

Šchto plakašch ty? Šlaj, štarosčež tej šemje
Wšchě šahinu, kaž dym we wěšfiku,
Šlaj, š čžemnej nožy ššhadža krašne ranje,
Kiž šadžeri wšchu čžmu a mrokotu;
Štań, dušcha šhuda, prošch wo žiwu wěru,
Wěj k Bohu Knješej šylmu dowěru.
Bóh pomha š nush, džerž šo jeho šwěru,
Šha křonuje wón twoju nadžiju.

Šchto plakašch ty? hđž lubi tebi wumru,
Kiž lubowasche twoja wutroba?
Tróšcht čžeka čži, štyš čžini dušchu šrudnu?
Šjes nadžije čžesch hicž do pschichoda?
Je džělo, próža wšcha šjes žohnowanja?
Je šwětko w dušchi žyle wuhadžlo? —
Na Boha šhladuj, wón je škala twoja,
Bóh š tobu je! wěr jeno, njeboj šo!

Wšmi horje to, šchtož Bóh čži lubje ščzele,
Šso jeho džerž, wón njewopusčežič čže.
Knjes bohath dacž móže darow wjele,
Čži wotewřacž čže šchiz a čžerpjenje;
We wěrje dušcha k njeju horje hlada,
Tam hortach bydli našch Wótž njebjeski;
W wšchěch čžerpjenjach ju šchemi jeho hnada,
Čži šwětko ššhadža po wšchej čžemnosčži.

Ach, poručž tež tom' Knješej twoje pucze
We šchizju, nush, štyš w čžerpjenju.
Wšchomóžny Bóh čži pomhacž móže rucže,
Wón špokojičž wě šrudnu wutrobu,
Šso dowěř Bohu, wón wšcho derje čžini,
Na Boha twař we šemškim hubjenštwi,
Wón wodawa tym, kiž šu w hrěšchnej wini,
Prošč ponižnje, Bóh próštny wuššlyšchi.

Šso šlabu ty, wšchón špróžny, wobežezeny
A wutroba šej žada wotpocžinš,
Šlaj, Wótžny dom čži steji wotewřeny,
Čže wumože twój šwěrnny pomoznik.
Ša wěčžna lubosčž tebe horje wosmije,
Dom dušcha ma, hđž šwjatof pschichof je!
We šwojim Knjesu wotpocžujesch šbóžnje,
Wón da čži měr, kiž šwěť dacž njemóže.

Duž šhroble dži pucž wój we Božim mjeni!
Čže šchitowacž Wótž budže njebjeski,
Čže jeho hnada wodž a wobšbož rjeni,
Šso wolaj k njemu w štyš, w šrudobi,
Bóh pomhaj čži wšchě dny te čžežke, šrudne —
We Bosh pošhlyš twuju wutrobu;
Šjes dušcha šwjateho šu dušche šhude —
Duž džerž šo šwěru k šlowu Božemu.

Duž šroschtny budž! Bóh wšchitke šhlyš šnaje
Kiž wěčžto twoje w šchizju wuplaka;
We Božej hnadži dušcha šroschna traje,
Šlaj, Bóh tu je! Šonž ma wšcha šrudoba.
Šon šawěšch wěčžnosčež šo hžžo šběha,
Šlób jandželow šo šakny šhlyšchecž da;
Šo šědženju dom dže ta špróžna noha,
Šam wita čže ta krašnosčž Šalemška! W.

Kaš šwječžič ty njedželu šemrětych?

Tuto praschenje štajimy dženkša w jenej wošebitej myšli. Wěšchtaj tež nan o macž. Šimaj padže šyn w šrawnej bitwje. Wulka ból a bolosčž to. Šchto to njeby šobu šaczumak. Šan, dobry křeščan, pyta w modlitwje pokoj a tróšcht. Macž tež. Šola njemóže pokoja namakacž. Kaš je padnyš? tuto praschenje ju njewopusčežič a jeje dušcha šo nješpokoji. Duž pschidže dobra šnata š města a powjeda wo špiritistach a šo tucži š morjenty mi rěčža. A macž šo da narěčezč a dže šobu do tajch špiritistich šošedženja, hđžež jej ljubjachu jeje šyna wolacž. —

Wěnišch, šo šu jej jeje šyna šwolali, šo je š nim rěčžaka, šo je jej prajik, hđže je?

Čžehodla ta macž tam džěšche? Wopomń, hđy a čžehodla džěšche Saul do Endora! Tehdy, jako š Boha wopusčežič a jako jeho Bóh š tehodla wopusčežič. — 1. Šam. 28.

Do teho š Boha po Božej pschitani š kraja wuhnaš wšchě wěšchčezčiči a podobne žónške, šolonjajšchi Božu wolu. Šo rěka: Šone wšchě nješkutkowachu po Božej woli a š duchom Božim. Š kajlim paš potom?

Našch čžak je tež tak šaloko kaž Saul tehdy, jako do Endora džěšche, Kaš wopominašch ty šwojich mormych, kaš šwječžič šwjedžěń šemrětych?

Dužy psches Šlasnikozy.

Šadobo šraš to škocžatko, wupucža pytajo, do murje a šo wali. Kiž ša nim honjachu, na njeho! Wě to pschi pucžu. Duž tam dóndžech. Šchtož wobladach, běchu woblicža a to niž runje tajke, š kotrychž šo mudrosčž šměje. Šchtož wuššlyšchach, to š měšchěža šlowow, šo mudry njebu.

„Šajaz!“ „šornik!“ „šajaz!“ „šhodojta!“ „šornik!“ „šexa!“ „šajaz!“ tak šo to měšchěšche.

Hđž běchu šo šlowy a huby kuff šmėrowale, šhonič, šo běchu „šajaza“ šonili a šornikla šabili, šo čžyčhu „šexu“ šarashčž, šo paš běchu šuššodžiz šornikla trječhili!

A šchto to do žyła?! „Šajaz šhodžěšche do wšy a šakuska ššót! Šon „šajaz“ wěščež nješ šajaz ale šhodojta, šotraž ludžom nacžinesche, šo šruny nješdejachu, šo šwinje padachu, haj, šo čžlowje-šojto mrějachu.

Wšo, luby cžitarjo a luba cžitarka, ja cži sa sło njewojsmu, hdyž sa cžoto pschimasch a so praschesch: „Szy kolwrótuy abo by so 400 lět pscheposdže narodžik?“ Tehdy haj by tajke něschto powjedacz mohł, ale dženža! Ně!

Tola dyrbyju cži pscheradžicž, so masch to psche wulkeho mēnjenja wo tych poslednich lētstotkach runje kaž wo naschim „wulzy rosšwētlennym“ 20. lētstotku. Ssedme knihi Mōjsašowe a podobne wēžki so dženža samo drōžscho płacza hacž tehdy. A jelišo mi jene tajke wobstarasch haj jenož pokasasch, dam cži ja hewal něschto!

Tón wobohi kornikl bē je žiwjenčkom sapłaczil swoju wēžynoscž, hebi ras wobhladacz, kajta hrōdž swonka je. Albo bē so jemu kałowych hłowow chžyžo, kotrež tam na sahrodže ležachu? A hušodžiz hōlz bē jeho sam sobu honik a sarasyl! Kaž so by so na hacže pschekamał a spody lodu wokumpał, tajki cžehnjesche dom se swojim wobohim sajeczkom. A njemōžu prajicž, so bē tón napohlad tych druhich hinajšchi.

A cži, kiž bēchu pschistupili abo bóle nasdala pschihladowachu, a to njebēchu jenož stare žōnki, tež niz jeno džekawe žony, tšchajechu i hłowu, mjetachu i rukomaj, sežahowachu i ramjenjōmaj a mudrowachu. A wscheho mudrowanja kōnz njebē tón, so bychu nětk wschu njemudrosčž a pschiwēru na boł cžišli, ně, kšyhach wjaz hacž jenu prajicž: „Hdyž niz dženža, dha jutšje; ras cže tola lepimy!“ — „Ta wschaf jažo pschidžje!“ — „ne Ser warsch doch!“ —

Botajšim mōj snaty mje njebē noricž chžyl, hdyž bē mi powjedat wo nacžinjenju, sakustanju a druhim cžēmum a cžornym w Błasnikezach, a wo tej mudrej žonje, po kotruž bēchu pobyli, a wo tym wučēmym, kotruž bē pomhacz dyrbjat.

Dyrbjach hebi pomyšlicž na to, sčtož bēch jako džecžo kšyščak wo tajkich wēžkach, tež wo sajazu, kotruž do wsch pschibehnje a do hrōdžow a khlēmow so khowa, kotruž je jena khowošta, to je, tak bu mi prajene, jena žōnka, kotraž mōžesche so pschewobrocžicž do sajaza a ludžom „nacžinjecž“. „Nacžinjecž“, to pak njerēfasche, něschto dobre a pěne, ně sčtodu na stocže, haj na cžłowjekach. A tak bēchu tajke khowoštuy honili, porēdō pak popadli a morili.

Ma to wscho so dopomnich, hdyž dale psches Błasnikezy krocžo domoj khwatach. Sčtož njebēch tehdy wēricž chžyl, to bēch dženža sam wobhladacz a naschonil. „To bywasch tola džēn a mudrišchi!“ prajach hebi, — ale pak njewērjach.

Błasnikezy! Cžehodla macže wy tuto mjeno?! Tehodla, dokelž so — abo bēchu? — cži ludžo we twojej kšjedžišnje błasni? Albo tehodla, dokelž so kōždy błasni sežini, kiž k wam pschidžje?!

Bola swērjatow w schuli.

Dicžo nowe to, hdyž so cži praji, so mōžesch wjele wot swērjatow nawuknyčž, husto dosčž tež něschto, sčto hewal cžłowjetej do hłowu njecha. Njedn dobry počink, ke kotremuž so tak někotry rad njewuśnaje, mōžesch tak n. psch. nawuknyčž wot južnoamerikanskich hōrskich kosow:

W krajinach, kotrež so psches skaly, rēki a lēšy rostorhane a wobečežne namakajsch w Južnej Amerizy ja mōst psches hlobu skalu abo rēku jenož sčtom, kotruž so wichory abo cžłowjekojo tam cžišli. To je potom wuski mōst, na kotrymž lēdu jedyn jenicžki tak nětak wot jeneho bōka na drugi pschēndže. Setkacz so dwejo njemōža a nješmēdža. Nětk pak so druhdy stanje — a to je so wobkēdžbowalo —, so so dwe hōrškej kosy kšjedž tajkeho mōsta setkatej. Tež ja tutej je mōst pschewuski, njemōžetej jena nimo drugeje. Sčto to cžinicž?

To so tajkeho wobkēdžbowali. Sdyž so kosy setkatej, sa stanjetej, skilitej hłowu i wulkimaj rohomaj a wudžeratej i nje pschecželškimaj wōcžtomaj na so; njemōžetej žana do přēdka a žana do sady; rum by byl jenož ja jenu. A bysčtaj hebi do rohow sajēloj a so wadžiloj, bysčtej wobej do hlubiny padnyloj a so rosraschloj abo satepiloj. Nēkajšeho wojowanja dyrbetej duž so smintecž. Duž, hdyž stej tam žylu kšwilu tak stalej, kaž

byšchtej jena druhu na rohi wsacz chžykej, je tak, jako byšchtej kōžda wschē strachi kšwojeho stejnisčezā spōsnalej a dopōsnalej, so tu i mozu a i rohomaj ničžo njewucžinītej ale so tu jenož powōlništvo pomha, t. r., so je jimaj jenož pomhante, hdyž je jena drugej po woli. Sčto so stanje? Ta jena so na sčtom lehnje, ta druga stupa i waha psches nju; hdyž je ju pschelēška, stanje ta tamna a wobej dobēhujetej strowej a wjekelej na wēštu semju. Tak bu wojowanje, kšmjerēž, kšhubenje wobeēdžene, mēr sžeržany a wschitko je dobre!

Njeje to to najlēpsche a najjednorišche? Njednrbjeli to wschitay cžłowjekojo po tym cžinicž! Won so tola wschitay jeneho rosoma kšwala, kotruž kosam hewal pschwoštajicž nochzedža, kotrež so jim tola i wjetšcha jenož „hlupe kosy“! Nětko roskory, hdy, nje pschecželštwa, wojowanja, bēdženja by to mjenje bylo! A duž tež mjenje sčudoby, žalošcže, bolosčže, wjazy pak wjekelej, derjemēczā, sboža! Šak nusne je nam tola tole wscho!

S blisča a i daloska.

Sčtož nētkle „Sserbste Nowiny“ cžita, teho dyrbi wutroba bolečž, bóle hišcže hacž to tak hižo boli, hdyž njenujžy cžita, tak tam Sserbja psched sčawnosčžu kšwoje sčaty na lajnu powēčeja. Ssmu w Ss. N. namakali pišone, so Nēmžy ničžo nawukli nješku w poslednich lētach. Nam so, hdyž Ss. N. cžitamuy žyle tof sda, so Sserbja tež niz! A ta mēščenža a ta nje pschesjednosčž, kotraž je mjes Sserbami hižo wulka dosčž, budže wone psches tajke wēžy mjenšcha?! Sawēšcže niz! Wjetšcha budže! A to bjes džawa, hdyž dyrbja Sserbja, chžyjo abo nochžyjo, tajke wēžy cžitacz, kaž w tutym mēšazu. To dyrbi so tola tež dowēra sčubjowacz! A tennu tšecženu je jažo najlēpje; wōn so kšmēje! Tak sawēšcže njebudžemy nowe Sserby twaricž a twaricž! Wwumujmy duž tola sčōncžnje se wschēm, sčtož bu kšepšane na pschewo a to w dobrum jednanju mjes sobu a niz we sčawnosčži! A potom na nowych wēstych saložkach do noweho džēla i jenej wutrobu, kotraž so njeboji ale so spušcžežā na Boha! A dajmy psch. tym mjes nami bydlicž pschesjednosčž kšerbštu, niz pak njejednotu a zusbništvo nje kšerbste! Woboje njehoji. A hladajmy kšwojich wjednikow! Viribus unītis! (to je: je sčednocžentym mozami!) tak so pschewo trub! Sčuff budž to nětk sčoro, njedyrbili to psche po dže byčž! Sčrabajmy so tež my Sserbje wot tutych kšorosčžow a brachow revoluzije! Je na cžaku! A tak potom do džēla, byrnjež wojowanje byčž dyrbjalo, do džēla ja pschichod Sserbowštwa tak, so to je Sserbam i wužitku, Bohu pak k cžesčž!

Wistowanje.

K. w S. ja 1. advent.

P. M. w K. ja 2. advent.

Psch.: Macže prawo, hdyž pschewecže, so by w kōždym kšerbškim domje pod hodownym sčtomom kšerbsta kniha ležala, i najmjenšcha protyka. A budže mōžno, lēška tam nowu rjanu knihu položicž. „Domjazy přēdar“ wona rēka a nasche kšerbste knihowe towarštvo ju hišcže hacž k hodam wuda. Najlēpje ju do stanjecže psches knježich duchownych. Nēschto druge pak je runje tak wažne, mjenjžy, so nasche kšerbste nje dželste kopjenta sčstup do pschewo wjaz domow namakaju, kaž „Pomhaj Bōh“ a „Mikšionski Bošol“. A kaž tole je ja nje dželste natwarjenje dobre, tak ja wschēdne žiwjenje je něschto nusne „Sserbsta Nowina“. So bychu hebi Sserbja k hodam a k nowemu lētu pschewy wschēm na tajkim rjenje nawobradžili!

Cžišcž Ssmolerjež knihicžišcžecžēnje a knihačnje, sap. družstwo i wobmj. rukowanjom w Budyščinje.